

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 15ης Ιανουαρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-171/00 P,

Alain Libéros, έκτακτος υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Βρυξελλών (Βέλγιο), εκπροσωπούμενος από τον M.-A. Lucas, avocat, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείων,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 9 Μαρτίου 2000 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (μονομελές τμήμα) στην υπόθεση T-29/97, Libéros κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ. Υπ. 2000, σ. I-A-43 και II-185), με την οποία ζητείται η εξαφάνιση της αποφάσεως αυτής και να γίνουν δεκτά τα υποβληθέντα πρωτοδίκως από τον προσφεύγοντα αιτήματα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον J. Curral, επικουρούμενο από τον B. Wägenbaur, avocat, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, A. La Pergola, L. Sevón, M. Wathelet και C. W. A. Timmermans (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 4ης Ιουλίου 2001,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελία που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 22ας Νοεμβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Μαΐου 2000, ο A. Libéros άσκησε, βάσει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ και των αντιστοίχων διατάξεων των οργανισμών ΕΚΑΧ και ΕΚΑΕ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 9ης Μαρτίου 2000, T-29/97, Libéros κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 2000, σ. I-A-43 και II-185, στο εξής: ανααιρεσιβαλλόμενη

απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή του με την οποία ζητούσε την ακύρωση των αποφάσεων της Επιτροπής της 15ης Μαρτίου 1996, περί οριστικής κατατάξεώς του στον βαθμό Α 7, και της 5ης Νοεμβρίου 1996, περί απορρίψεως της ενστάσεώς του κατά της εν λόγω αποφάσεως περί κατατάξεως.

Νομικό πλαίσιο και πραγματικά περιστατικά

Ο Κανονισμός Διαδικασίας του Πρωτοδικείου

2 Το άρθρο 14, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, όπως τροποποιήθηκε με την από 17 Μαΐου 1999 απόφασή του, προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να αποφαίνεται ως μονομελές (ΕΕ L 135, σ. 92), ορίζει:

«1. Οι ακόλουθες υποθέσεις που ανατίθενται σε τριμελές τμήμα μπορούν να εκδικαστούν από τον εισηγητή δικαστή, αποφαινόμενο ως μονομελές τμήμα, οσάκις προσφέρονται προς τούτο, λαμβανομένου υπόψη ότι δεν εγείρουν δυσχερή νομικά ή πραγματικά ζητήματα, ότι είναι περιορισμένης σημασίας και δεν παρουσιάζουν άλλες ιδιαίτερες περιστάσεις και εφόσον έχουν ανατεθεί στο τμήμα υπό τους όρους του άρθρου 51:

- α) οι υποθέσεις που εισάγονται δυνάμει του άρθρου 236 της Συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 152 της Συνθήκης ΕΚΑΕ·

[...]

2. Αποκλείεται η υπαγωγή σε μονομελές τμήμα:

α) των υποθέσεων που εγείρουν ζητήματα σχετικά με το κύρος πράξεως γενικής [ισχύος]:

[...]».

3 Το άρθρο 14, παράγραφος 2, σημείο 3, του ίδιου Κανονισμού Διαδικασίας ορίζει:

«Το μονομελές τμήμα αναπέμπει την υπόθεση στο τριμελές τμήμα αν κρίνει ότι έπαυσαν να πληρούνται οι προϋποθέσεις της εν λόγω υπαγωγής.»

4 Το άρθρο 51, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του ίδιου Κανονισμού Διαδικασίας ορίζει τα εξής:

«Την απόφαση περί υπαγωγής της υποθέσεως σε μονομελές τμήμα, στις περιπτώσεις που καθορίζει το άρθρο 14, παράγραφος 2, λαμβάνει ομοφώνως το τριμελές τμήμα ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση, αφού ακούσει τους διαδίκους.»

Διατάξεις που εφαρμόζονται για την κατάταξη των υπαλλήλων

5 Σύμφωνα με το άρθρο 31 του του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ):

«1. Οι υποψήφιοι που έχουν επιλεγεί κατά τον τρόπο αυτό διορίζονται:

— υπάλληλοι της κατηγορίας Α ή του γλωσσικού κλάδου:

στον εισαγωγικό βαθμό της κατηγορίας ή του κλάδου τους,

[...]

2. Εντούτοις, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή δύναται να παρεκκλίνει από τις ανωτέρω διατάξεις μέσα στα ακόλουθα όρια:

[...]

β) για τους άλλους βαθμούς [εκτός των βαθμών Α 1, Α 2, Α 3 και LA 3]:

— κατά το ένα τρίτο, αν πρόκειται για κενωθείσες θέσεις,

— κατά το ήμισυ, αν πρόκειται για θέσεις που έχουν πρόσφατα δημιουργηθεί.

Με εξαίρεση τον βαθμό LA 3, η διάταξη αυτή ισχύει για κάθε σύνολο έξι θέσεων προς πλήρωση σε κάθε βαθμό.»

- 6 Με την από 1η Σεπτεμβρίου 1983 απόφαση, η Επιτροπή όρισε τα κριτήρια που ισχύουν για τον διορισμό σε βαθμό και για την κατάταξη σε κλιμάκιο όταν γίνεται η πρόσληψη (στο εξής: απόφαση της 1ης Σεπτεμβρίου 1983). Με την επιφύλαξη εξαιρέσεων που ορίζονται ρητώς στα άρθρα 1 και 5 της εν λόγω αποφάσεως, το άρθρο 5 αυτής ορίζει ότι εφαρμόζεται *mutatis mutandis* και στην πρόσληψη εκτάκτων υπαλλήλων.
- 7 Το πρώτο έως το τρίτο εδάφιο και το έκτο εδάφιο του άρθρου 2 της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, «Καθορισμός του βαθμού και του κλιμακίου κατά την πρόσληψη», ως είχε την 1η Ιουλίου 1995, ορίζουν:

«Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή διορίζει τον δόκιμο υπάλληλο στον εισαγωγικό βαθμό της σταδιοδρομίας για την οποία προσελήφθη.

Η ελάχιστη διάρκεια της επαγγελματικής πείρας που απαιτείται για την κατάταξη στο πρώτο κλιμάκιο του εισαγωγικού βαθμού κάθε σταδιοδρομίας είναι:

— 12 έτη για τους βαθμούς A 5 και LA 5

— 3 έτη για τους βαθμούς A 7 και LA 7

[...]

Η επαγγελματική πείρα εκτιμάται λαμβάνοντας υπόψη την επαγγελματική δραστηριότητα του υπαλλήλου για το χρονικό διάστημα που προηγείται της ημερομηνίας προσφοράς εργασίας [...].

[...]

Η επαγγελματική πείρα υπολογίζεται μόνο από τη στιγμή που αποκτάται το πρώτο δίπλωμα το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως, επιτρέπει την πρόσβαση στην κατηγορία όπου παρέχεται η απασχόληση, με την επιφύλαξη των όσων προβλέπονται στο άρθρο 2 του παραρτήματος Ι αυτής της αποφάσεως. Η επαγγελματική πείρα πρέπει να είναι σε επίπεδο αντίστοιχο της κατηγορίας αυτής.»

8 Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς περιγράφονται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ως ακολούθως:

«7 Στις 25 Οκτωβρίου 1993 ο προσφεύγων υπέβαλε την υποψηφιότητά του στην Επιτροπή στο πλαίσιο επιλογής εκτάκτων υπαλλήλων. Η προκήρυξη επιλογής για τη μονάδα 3 “Πολιτική για την ποιότητα και την πιστοποίηση και το σήμα συμμορφώσεως” της διευθύνσεως Β “Κανονιστική πολιτική και τυποποίηση τηλεματικά δίκτυα” της Γενικής Διευθύνσεως “Επιχειρήσεις” (ΓΔ ΙΙΙ) διευκρίνιζε ότι η σχετική θέση ήταν επιπέδου A 7/A 4.

- 8 Στις 17 Οκτωβρίου 1994 η Επιτροπή πρότεινε στον προσφεύγοντα θέση εργασίας εκτάκτου υπαλλήλου, αναφέροντας ότι θα ασκούσε τα καθήκοντα διοικητικού υπαλλήλου για διάστημα τριών ετών και ότι θα κατατασσόταν “στην κατηγορία Α, βαθμός 7, κλιμάκιο 1 (με την επιφύλαξη της σχετικής επιβεβαίωσης από την επιτροπή κατατάξεως η οποία θα προβεί μεταγενέστερα στην οριστική κατάταξή [του])”.
- 9 Ο προσφεύγων δέχθηκε την προσφορά της Επιτροπής στις 14 Νοεμβρίου 1994 και, με την ίδια ευκαιρία, δήλωσε ότι ήταν έτοιμος να τεθεί στην υπηρεσία της Επιτροπής από την 1η Ιουλίου 1995.
- 10 Στις 23 Ιουνίου 1995 ο προσφεύγων υπέγραψε τη σύμβαση προσλήψεως, με ημερομηνία 7 Οκτωβρίου 1994, σύμφωνα με την οποία προσλήφθηκε για να ασκήσει τα καθήκοντα διοικητικού υπαλλήλου (άρθρο 2, πρώτο εδάφιο) και κατατάχθηκε στην κατηγορία Α, βαθμός 7, κλιμάκιο 1, δεδομένου ότι η αρχαιότητα για το κλιμάκιο αυτό ίσχυε από 1ης Ιουλίου 1995 (άρθρο 3).
- 11 Στις 30 Αυγούστου 1995 ο προσφεύγων απέστειλε σημείωμα στον πρόεδρο της επιτροπής κατατάξεως, στο οποίο περιλαμβανόταν αίτημα περί διορθώσεως της κατατάξεώς του στον βαθμό Α 5, λαμβανομένης υπόψη της επαγγελματικής του πείρας δεκαπέντε ετών, έξι μηνών και έξι ημερών κατά την ημερομηνία συντάξεως της συμβάσεως προσλήψεώς του στην Επιτροπή, δηλαδή στις 7 Οκτωβρίου 1994.
- 12 Η Επιτροπή κοινοποίησε στον προσφεύγοντα τροποποιητικό της συμβάσεως προσλήψεως, με ημερομηνία 15 Μαρτίου 1996, περί οριστικής κατατάξεώς του στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 3, με αρχαιότητα στο κλιμάκιο αυτό από την 1η Ιουλίου 1995 (στο εξής: απόφαση της 15ης Μαρτίου 1996).

- 13 Στις 28 Μαρτίου 1996 ο προσφεύγων υπέβαλε ένσταση στην Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, κατά της απόφασης της 15ης Μαρτίου 1996, καθόσον αυτή δεν δέχθηκε το αίτημά του περί διορθώσεως της κατατάξεώς του στον βαθμό Α 5 με αντίστοιχη αναγνώριση αρχαιότητας. Η ένσταση καταχωρήθηκε στη γενική γραμματεία της Επιτροπής στις 23 Απριλίου 1996.
- 14 Με απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 1996, η ένσταση απορρίφθηκε ρητά (στο εξής: απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 1996). Ο αναιρεσείων βεβαίωσε ότι παρέλαβε την απόφαση στις 11 Νοεμβρίου 1996. Η απόφαση αυτή διευκρινίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2, δεύτερο και έκτο εδάφιο, της αποφάσεως [της 1ης Σεπτεμβρίου] 1983, ο τίτλος σπουδών που ελήφθη υπόψη για τον υπολογισμό της πείρας του αναιρεσείοντος ήταν το πτυχίο οικονομικής και κοινωνικής διοικήσεως που ελήφθη τον Ιούνιο 1983 και ότι, συνεπώς, η πείρα του υπολογίσθηκε από τον Ιούνιο 1983 έως τον Οκτώβριο 1994, ημερομηνία της επιστολής περί προσφοράς εργασίας, διάστημα που αντιστοιχεί σε έντεκα έτη και τέσσερις μήνες. Η απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 1996 αναφέρει επίσης ότι η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ), για να συμμορφωθεί με την αρχή που διατύπωσε το Πρωτοδικείο με την απόφασή του της 5ης Οκτωβρίου 1995 στην υπόθεση T-17/95, Αλεξοπούλου κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. I-A-227 και II-683), σύμφωνα με την οποία είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η πρόσληψη σε ανώτερο βαθμό στην ιεραρχία, ιδιαίτερα όταν οι συγκεκριμένες ανάγκες της υπηρεσίας απαιτούν την πρόσληψη ενός επιτυχόντος με ιδιαίτερα προσόντα ή όταν ο προσληφθείς διαθέτει εξαιρετικά προσόντα, επανεξέτασε τον φάκελο του υποψηφίου, εκτίμησε ότι δεν υπήρχε λόγος να τροποποιήσει την εκτίμησή της και, κατά συνέπεια, θεώρησε ότι δεν συνέτρεχε, εν προκειμένω, λόγος για να χορηγήσει τέτοια εξαίρεση.»

Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 14, παράγραφος 2, σημείο 1, και 51, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το πρώτο τμήμα ανέθεσε, στις 9 Νοεμβρίου 1999, την υπόθεση στον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου, δικάζοντα ως μονομελές τμήμα.

- 10 Ο Α. Libéros προέβαλε τρεις λόγους ακυρώσεως για να υποστηρίξει την προσφυγή του. Ο πρώτος λόγος αντλείται από παράβαση του άρθρου 2, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983. Ο δεύτερος, που προβλήθηκε επικουρικώς, αντλείται από την έλλειψη νομιμότητας της ίδιας αποφάσεως καθόσον κηρύσσει εφαρμοστέο το άρθρο της 2, πρώτο εδάφιο, στους έκτακτους υπαλλήλους που προσλήφθηκαν βάσει του άρθρου 2, στοιχείο α', του καθεστώτος που εφαρμόζεται στο λοιπό προσωπικό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΛΠ). Με την παράγραφο 19 του υπομνήματος απαντήσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο Α. Libéros διευκρίνισε ότι η έλλειψη νομιμότητας αφορούσε επίσης το άρθρο 2, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, διάταξη σχετική με την καταληκτική ημερομηνία (*dies ad quem*) για τον υπολογισμό της επαγγελματικής πείρας. Έτι επικουρικότερα, το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως αφορούσε την έλλειψη αιτιολογίας των αποφάσεων της 15ης Μαρτίου και της 5ης Νοεμβρίου 1996 και το δεύτερο σκέλος την παράβαση του άρθρου 31, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.
- 11 Το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε κατ' αρχάς επί του παραδεκτού της προσφυγής ακυρώσεως. Με τις σκέψεις 29 έως 34 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, διαπίστωσε ότι η προσφυγή ασκήθηκε εκπροθέσμως, αλλά θεώρησε ότι ο Α. Libéros διέπραξε συγγνωστό σφάλμα εκλαμβάνοντας ως έναρξη της προθεσμίας υποβολής την ημερομηνία καταχωρήσεως της ενστάσεώς του στη γενική γραμματεία της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων στηρίχτηκε στις *Διοικητικές Πληροφορίες* υπ. αριθ. 635, της 16ης Ιουλίου 1990, σχετικά με τον τρόπο ασκήσεως και εξετάσεως των αιτήσεων και των ενστάσεων που ασκούνται βάσει του άρθρου 90 του ΚΥΚ και με τον τρόπο υπολογισμού των προθεσμιών, τις οποίες εξέδωσε η Επιτροπή και που δημιούργησαν σύγχυση, καθώς και σε εσφαλμένες πληροφορίες που του παρέσχε υπάλληλος της ΓΔ ΙΧ. Κατά συνέπεια, η προσφυγή κρίθηκε παραδεκτή.
- 12 Εκδικάζοντας την ουσία της προσφυγής το Πρωτοδικείο εξέτασε, «ενόψει των περιστατικών της υποθέσεως, αν το άρθρο 2 της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, όπως εφαρμόστηκε εκ μέρους της Επιτροπής συγκεκριμένα στην υπό κρίση υπόθεση, έτσι ώστε να ληφθεί υπόψη μόνον η προηγούμενη από την προσφορά θέσεως εργασίας επαγγελματική πείρα, αντιβαίνει προς τον σκοπό του άρθρου 31 του ΚΥΚ».

13 Συναφώς, το Πρωτοδικείο αιτιολόγησε την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ως ακολούθως:

«48 Ο προσφεύγων διατείνεται ότι η επαγγελματική του πείρα έπρεπε να εκτιμηθεί όχι κατά την ημερομηνία της προσφοράς θέσεως εργασίας αλλά κατά την ημερομηνία κατά την οποία ανέλαβε πραγματικά υπηρεσία, ήτοι την 1η Ιουλίου 1995. Συνεπώς, επβάλλεται να διερευνηθεί, ενόψει των περιστάσεων εν προκειμένω, αν το άρθρο 2 της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, όπως εφαρμόσθηκε εν προκειμένω ατομικά από την Επιτροπή, η οποία έλαβε υπόψη της μόνο την προγενέστερη της προσφοράς εργασίας επαγγελματική πείρα, παραβιάζει τον σκοπό του άρθρου 31 του ΚΥΚ.

49 Συναφώς, από την απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 1997 στην υπόθεση T-92/96, Μονακό κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή Υπ. Υπ. 1997, σ. I-A-195 και II-573, σκέψη 46), προκύπτει ότι “[η] άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που απονέμει στην ΑΔΑ το άρθρο 31, παράγραφος 2, του ΚΥΚ μπορεί, σύμφωνα με τη νομολογία, να ρυθμίζεται με εσωτερικές αποφάσεις, όπως οι πρόσφατες εσωτερικές οδηγίες του Κοινοβουλίου. Συγκεκριμένα, τίποτε δεν απαγορεύει, καταρχήν, στην ΑΔΑ να θεσπίζει, με εσωτερική απόφαση γενικού χαρακτήρα, τους κανόνες για την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που της απονέμει ο ΚΥΚ. [...] Μια τέτοια εσωτερική οδηγία πρέπει να θεωρείται ως κανόνας ενδεικτικής συμπεριφοράς που η διοίκηση επιβάλλει στον εαυτό της και από τον οποίο δεν μπορεί να παρεκκλίνει χωρίς να διευκρινίζει τους λόγους που την οδήγησαν να το πράξει, άλλως παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως [...]”.

50 Όμως, η απόφαση της 15ης Μαρτίου 1996 εφαρμόζει μιαν εσωτερική απόφαση γενικής ισχύος, ήτοι την απόφαση της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, η οποία ρητά αναφέρει, στο άρθρο 2, τρίτο εδάφιο, την ημερομηνία που λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της επαγγελματικής πείρας που συνυπολογίζεται για την κατάταξη του υπαλλήλου, ήτοι την ημερομηνία της προσφοράς της θέσεως εργασίας.

51 Ο εν λόγω κανόνας συμπεριφοράς είναι σύμφωνος προς τον σκοπό του ΚΥΚ, τόσο για διοικητικούς όσο και για ουσιαστικούς λόγους.

- 52 Πράγματι, πρώτον, δεν είναι πάντα δυνατό να λαμβάνεται υπόψη τη στιγμή της συντάξεως της προσφοράς θέσεως εργασίας η επαγγελματική πείρα που έχει αποκτήσει ενδεχομένως ο ενδιαφερόμενος στο μεσοδιάστημα μεταξύ της προσφοράς της θέσεως και της ουσιαστικής αναλήψεως των καθηκόντων του υποψηφίου.
- 53 Δεύτερον, κανονικά διαρρέει πολύ λίγος χρόνος μεταξύ της συντάξεως της προσφοράς της θέσεως εργασίας και της αποστολής της στον υποψήφιο, όπως και μεταξύ της εν λόγω αποστολής και της αποδοχής ή της αρνήσεως αποδοχής της προσφοράς αυτής.
- 54 Τρίτον, γενικά η υπογραφή της συμβάσεως και η πραγματική ανάληψη υπηρεσίας εκ μέρους του υπαλλήλου ουδόλως απέχουν χρονικά μεταξύ τους.
- 55 Τέλος, σε περίπτωση που θα επιβαλλόταν σε κάθε κοινοτικό όργανο να επανεξετάσει τους όρους της προσφοράς θέσεως εργασίας μετά την εκ μέρους του προσλαμβανομένου υπαλλήλου αποδοχή της, με σκοπό να ληφθεί υπόψη η επαγγελματική πείρα που απέκτησε ο τελευταίος μεταξύ της στιγμής της προσφοράς και της πραγματικής αναλήψεως των καθηκόντων του, τούτο θα είχε ως αποτέλεσμα την παροχή της δυνατότητας στον υπάλληλο να αναβάλλει χρονικά την ανάληψη υπηρεσίας για να επιτύχει καλύτερη κατάταξη σε βαθμό, χωρίς αντικειμενικό λόγο και χωρίς να είναι δυνατός ο αποτελεσματικός έλεγχος εκ μέρους του οργάνου.
- 56 Ως προς το επιχείρημα του αναιρεσείοντος που αντλείται από την απόφαση [του Πρωτοδικείου της 7ης Φεβρουαρίου 1991, T-18/89 και T-24/89, Ταγαράς κατά Δικαστηρίου (Συλλογή 1991, σ. II-53)], επιβάλλεται η παρατήρηση ότι οι περιστάσεις εν προκειμένω είναι διαφορετικές από εκείνες που έδωσαν αφορμή για την προαναφερθείσα απόφαση. Στην υπόθεση εκείνη, δεν υπήρχε ιδίως γενική απόφαση σχετική με τον διορισμό σε βαθμό και την κατάταξη σε κλιμάκιο κατά την πρόσληψη. Επιπλέον, το καθού επέλεξε να υπολογίσει την επαγγελματική πείρα του ενδιαφερομένου από την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως υποψηφιότητας — ημερομηνία διαφορετική και πολύ προγενέστερη αυτής που επέλεξε η Επιτροπή εν προκειμένω. Η απόφαση αυτή, επομένως, δεν επηρεάζει την παρούσα δίκη.

57 Επομένως, η Επιτροπή εδικαιούτο να καθορίσει την ημερομηνία της προσφοράς θέσεως εργασίας, με την από 15 Μαρτίου 1996 απόφασή της, ως την τελική ημερομηνία κατά την οποία λαμβάνεται υπόψη η επαγγελματική πείρα, κατ' εφαρμογήν της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983.»

14 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή του Α. Libéros και καταδίκασε καθέναν από τους διαδίκους στα δικά του δικαστικά έξοδα.

Η αίτηση αναιρέσεως

15 Ο Α. Libéros ζητεί την εξαφάνιση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, την αποδοχή των αιτημάτων που προέβαλε πρωτοδίκως και την καταδίκη της Επιτροπής στα δικαστικά έξοδα.

16 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη της αναιρέσεως και την καταδίκη του Α. Libéros στα δικαστικά έξοδα.

17 Ο Α. Libéros προβάλλει τρεις λόγους αναιρέσεως προς στήριξη της αιτήσεώς του. Ο πρώτος αντλείται από την παράβαση του άρθρου 14, παράγραφος 2, σημείο 2, στοιχείο α', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, προβάλλει παράβαση του άρθρου 2, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, καθώς και των άρθρων 31 και 32 του ΚΥΚ, που εφαρμόζονται στους εκτάκτους υπαλλήλους δυνάμει του άρθρου 5 της αποφάσεως αυτής. Ο τρίτος λόγος αντλείται από την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως των αποφάσεων.

Επί του πρώτου λόγου

- 18 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως έχει δύο σκέλη.
- 19 Με το πρώτο σκέλος, ο A. Libéros ισχυρίζεται ότι η υπόθεση κακώς εκδικάστηκε από τον εισηγητή δικαστή ως μονομελές τμήμα, ενώ το παραδεκτό της προσφυγής έθετε το ζήτημα της νομιμότητας των *Διοικητικών Πληροφοριών* που εξέδωσε η Επιτροπή σχετικά με τον τρόπο ασκήσεως και εξετάσεως των αιτήσεων και των ενστάσεων του άρθρου 90 του ΚΥΚ.
- 20 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου, ο A. Libéros υποστηρίζει ότι κακώς εκδίκασε την υπόθεση ο εισηγητής δικαστής ως μονομελές τμήμα, ενώ η προσφυγή έθετε το ζήτημα του κύρους του άρθρου 2, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, που ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι «η επαγγελματική πείρα εκτιμάται λαμβανομένης υπόψη της ασκηθείσας πριν από την ημερομηνία της προσφοράς θέσεως εργασίας δραστηριότητας».
- 21 Το ως άνω δεύτερο σκέλος πρέπει να εξεταστεί πρώτο.
- 22 Κατά τον A. Libéros, το Πρωτοδικείο δέχτηκε, με τη σκέψη 50 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η απόφαση της 1ης Σεπτεμβρίου 1983 είναι εσωτερική απόφαση γενικού χαρακτήρα και, προκειμένου να απορρίψει την προσφυγή, θεώρησε, με τις σκέψεις 48 έως 51 της ίδιας αποφάσεως, ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προέβαλε ο A. Libéros ήταν αβάσιμη.

23 Συναφώς, ισχυρίζεται ότι το άρθρο 14, παράγραφος 2, σημείο 2, στοιχείο α', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά. Συγκεκριμένα, δεν αρμόζει στο Πρωτοδικείο να διακρίνει αν πρόκειται για νομοθετική πράξη ή όχι, εφόσον το κείμενο δεν το πράττει. Υπενθυμίζει εξάλλου ότι η σχετική διάταξη δεν αποτελεί παρέκκλιση από μια αρχή, περίπτωση στην οποία θα επιβαλλόταν στενότερη ερμηνεία, αλλά «παρέκκλιση από την παρέκκλιση από μια αρχή». Δεδομένης αυτής της περιστάσεως, πρέπει να ερμηνευθεί όπως και η αρχή, δηλαδή διασταλτικά. Ισχυρίζεται, τέλος, ότι ο σκοπός του άρθρου 14 του ως άνω Κανονισμού Διαδικασίας είναι να επιτρέπει στο δικαστήριο να δικάζει ως μονομελές στις υποθέσεις που προσφέρονται προς τούτο, ιδίως λόγω της περιορισμένης σημασίας τους. Ο σκοπός αυτός δικαιολογεί τον αποκλεισμό της εκδικάσεως από μονομελές τμήμα υποθέσεων που αφορούν αμφισβήτηση της νομιμότητας αποφάσεων με πολλαπλούς αποδέκτες, έστω και αν πρόκειται περί εσωτερικών διοικητικών αποφάσεων.

24 Ως προς αυτό το σκέλος του λόγου αναιρέσεως, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, με τη σκέψη 48 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο ανέφερε σαφώς και αναμφιβόλως ότι ο Α. Libéρος έβαλε κατ' απόφασεως ατομικής εφαρμογής και όχι κατά της νομιμότητας πράξεως γενικής εφαρμογής. Ισχυρίζεται εξάλλου ότι η απόφαση της 1ης Σεπτεμβρίου 1983 δεν αποτελεί "πράξη γενικής εφαρμογής" κατά την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 2, σημείο 2, στοιχείο α', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, εφόσον δεν πρόκειται για πράξη της διοικητικής αρχής.

25 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, οι αποφάσεις των οποίων επιλαμβάνεται το Πρωτοδικείο εκδικάζονται κατ' αρχήν από τα τμήματα.

26 Κατ' εξαίρεση, το άρθρο 14, παράγραφος 2, σημείο 1, του ως άνω Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι ο εισηγητής δικαστής μπορεί να εκδικάζει ορισμένες κατηγορίες υποθέσεων ως μονομελές τμήμα, μεταξύ των οποίων και οι υπαλληλικές,

οσάκις «προσφέρονται προς τούτο, λαμβανομένου υπόψη ότι δεν εγείρουν δυσχερή νομικά ή πραγματικά ζητήματα, ότι είναι περιορισμένης σημασίας και δεν παρουνιάζουν άλλες ιδιαίτερες περιστάσεις».

- 27 Εντούτοις, το άρθρο 14, παράγραφος 2, σημείο 2, στοιχείο α', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου αποκλείει την εκδίκαση από μονομελές τμήμα των υποθέσεων που θέτουν ζητήματα σχετικά με τη νομιμότητα πράξεως γενικής ισχύος. Η διάταξη αυτή αποτελεί παρέκκλιση από προηγούμενη παρέκκλιση και προβλέπει την επιστροφή στον γενικό κανόνα. Δεν μπορεί επομένως να ερμηνευθεί συσταλτικά.
- 28 Το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο έχουν ερμηνεύσει την έννοια της «πράξεως γενικής ισχύος» στο πλαίσιο της εφαρμογής των άρθρων 230 ΕΚ και 249 ΕΚ. Κατά πάγια νομολογία, ένα μέτρο θεωρείται ότι είναι γενικής ισχύος όταν εφαρμόζεται επί αντικειμενικώς προσδιοριζόμενων καταστάσεων και παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι κατηγοριών προσώπων που καθορίζονται γενικά και αφηρημένα (βλ. μεταξύ άλλων τις αποφάσεις της 17ης Ιουνίου 1980, 789/79 και 790/79, Calpak και Società Emiliana Lavorazione Frutta κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980 (II σ. 311, σκέψη 9, και της 31ης Μαΐου 2001, C-41/99 P, Sadam Zuccherifici κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. I-4239, σκέψη 24).
- 29 Από την ίδια νομολογία προκύπτει επίσης ότι η γενική ισχύς μιας πράξεως δεν θίγεται από τη δυνατότητα προσδιορισμού με κάποια ακρίβεια του αριθμού ή ακόμη και της ταυτότητας των υποκειμένων δικαίου επί των οποίων η πράξη αυτή έχει εφαρμογή σε δεδομένο χρονικό σημείο, αρκεί να μην αμφισβητείται ότι η εφαρμογή αυτή γίνεται στο πλαίσιο αντικειμενικής νομικής ή πραγματικής καταστάσεως που καθορίζεται από την πράξη σε σχέση με τον σκοπό που η εν λόγω πράξη επιδιώκει (προαναφερθείσα απόφαση Sadam Zuccherifici κ.λπ. κατά Συμβουλίου, σκέψη 29).
- 30 Προς εξασφάλιση συνοχής στην εν λόγω ερμηνεία, το άρθρο 14, παράγραφος 2, σημείο 2, στοιχείο α', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου πρέπει να ερμηνευθεί λαμβανομένης υπόψη αυτής της πάγιας νομολογίας.

31 Επομένως, μια πράξη είναι γενικής ισχύος, υπό την έννοια της ως άνω διατάξεως, όταν εφαρμόζεται επί αντικειμενικώς προσδιοριζομένης καταστάσεως και παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι κατηγοριών προσώπων που καθορίζονται γενικά και αφηρημένα.

32 Όσον αφορά τον καθορισμό του αν μια υπόθεση «εγείρει» ζήτημα σχετικό με το κύρος πράξεως γενικής ισχύος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τούτο συμβαίνει τουλάχιστον όταν ασκείται προσφυγή ακυρώσεως κατά μιας τέτοιας πράξεως ή προβάλλεται εμπεριστατωμένη και αιτιολογημένη ένσταση ελλείψεως νομιμότητας κατ' αυτής. Σε μια τέτοια περίπτωση, η υπόθεση δεν μπορεί να εκδικαστεί από μονομερές τμήμα.

33 Αυτό μπορεί επίσης να συμβαίνει όταν, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, τίθεται παρεμπιπτόντως το ζήτημα της νομιμότητας πράξεως γενικής ισχύος. Σε τέτοια περίπτωση, το μονομερές τμήμα οφείλει, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, σημείο 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, να διαπιστώσει ότι οι προϋποθέσεις εκδίκασεως δεν πληρούνται και να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του τμήματος.

34 Όσον αφορά τη βαλλόμενη με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως απόφαση της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, πρόκειται για απόφαση που, σύμφωνα με το άρθρο της 1, «αφορά την κατάταξη σε βαθμούς άλλους εκτός από τους βαθμούς A 1, A 2, A 3 και LA 3 των υπαλλήλων, των οποίων οι θέσεις υπάγονται στο παράρτημα 1-A του ΚΥΚ, εκτός από τις θέσεις που αφορούν το ΚΚΕρ και το πρόγραμμα JET» και που, σύμφωνα με το άρθρο της 5, εφαρμόζεται *mutatis mutandis* και στην πρόσληψη εκτάκτων υπαλλήλων.

35 Όμως, αποφαινόμενο σχετικά με μέτρα εσωτερικής τάξεως ληφθέντα από διοικητική αρχή, το Δικαστήριο έχει ήδη δεχθεί ότι τα μέτρα αυτά δεν μπορούν να χαρακτηρίζονται ως κανόνας δικαίου τον οποίο οφείλει να τηρεί εν πάση περιπτώσει η διοίκηση, περιέχουν όμως κανόνα συμπεριφοράς που υποδεικνύει την ακολουθητέα τακτική, από την οποία η διοίκηση δεν μπορεί να παρεκκλίνει σε κάποια συγκε-

κοιμένη περίπτωση χωρίς να προσδιορίσει τους σχετικούς λόγους που πρέπει να συμβιβάζονται με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως. Τέτοια μέτρα συνιστούν, επομένως, πράξη γενικής ισχύος, το παράνομο των οποίων μπορούν να επικαλούνται οι ενδιαφερόμενοι κοινοτικοί υπάλληλοι προς στήριξη προσφυγής κατά ατομικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί βάσει αυτών (απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1987, 181/86 έως 184/86, Del Plato κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4991, σκέψη 10).

36 Επομένως, η απόφαση της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, η οποία εφαρμόζεται σε αντικειμενικά προσδιοριζόμενη κατάσταση και η οποία παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι κατηγοριών προσώπων που καθορίζονται γενικά και αφηρημένα, πρέπει να θεωρηθεί ως «πράξη γενικής ισχύος» υπό την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 2, σημείο 2, στοιχείο α', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.

37 Επιβάλλεται εξάλλου η διαπίστωση ότι, όπως προκύπτει από τα ενώπιον του Πρωτοδικείου έγγραφα, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως που πρόβαλε ο Α. Libéτος αντλήθηκε από την έλλειψη νομιμότητας της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983. Ο Α. Libéτος υπενθύμισε το στοιχείο αυτό με το από 27 Οκτωβρίου 1999 έγγραφό του προς το Πρωτοδικείο, που τον είχε καλέσει, σύμφωνα με το άρθρο 51, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με τη δυνατότητα υπαγωγής της υποθέσεως στον εισηγητή δικαστή δικάζοντα ως μονομελές τμήμα.

38 Από το σύνολο των σκέψεων αυτών προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο ενήργησε κατά παράβαση του άρθρου 14, παράγραφος 2, σημείο 2, στοιχείο α', του Κανονισμού του Διαδικασίας, διότι ο εισηγητής δικαστής εκδίκασε ως μονομελές τμήμα υπόθεση εισαχθείσα βάσει του άρθρου 236 ΕΚ, μολονότι από την υπόθεση αυτή ανέκυπτε ζήτημα σχετικό με το κύρος πράξεως γενικής ισχύος.

39 Δεδομένου ότι ο πρώτος λόγος είναι βάσιμος, πρέπει να εξαφανιστεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση χωρίς να απαιτείται να εξετασθούν οι λοιποί λόγοι αναιρέσεως.

Επί της ουσίας

40 Σύμφωνα με τα άρθρα 54 του Οργανισμού ΕΚ και των αντίστοιχων διατάξεων των Οργανισμών ΕΚΑΧ και ΕΚΑΕ του Δικαστηρίου, δεδομένου ότι η υπόθεση είναι ώριμη προς έκδοση αποφάσεως, το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί επί της ουσίας σχετικά με τα αιτήματα του Α. Libéros περί ακυρώσεως των αποφάσεων της 15ης Μαρτίου και της 5ης Νοεμβρίου 1996.

41 Η διαφορά επί της ουσίας αφορά τον προσδιορισμό της χρονικής διάρκειας της επαγγελματικής πείρας που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όταν προσλαμβάνεται έκτακτος υπάλληλος. Ειδικότερα, το αποφασιστικής σημασίας ζήτημα είναι ο προσδιορισμός της καταληκτικής ημερομηνίας (*dies ad quem*) που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της διάρκειας αυτής, ενώ ο προσδιορισμός της ημερομηνίας ενάρξεως του διαστήματος αυτού (*dies a quo*) δεν αμφισβητείται.

42 Ο Α. Libéros διατείνεται κατ' αρχάς ότι η επαγγελματική πείρα πρέπει να υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο, είτε πρόκειται να εφαρμοστεί το άρθρο 31 είτε το άρθρο 32 του ΚΥΚ. Υποστηρίζει, εξάλλου, ότι κατά την κοινοτική νομολογία και, ιδίως, κατά την απόφαση του Πρωτοδικείου Ταγαράς κατά Δικαστηρίου, η ημερομηνία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η της αναλήψεως υπηρεσίας. Το άρθρο 2, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983 αντιβαίνει στον ΚΥΚ, καθόσον ορίζει ότι λαμβάνεται υπόψη η επαγγελματική δραστηριότητα που ασκήθηκε πριν από την ημερομηνία της προσφοράς εργασίας. Θεωρεί, επομένως, ότι για την περίπτωση του ως *dies ad quem*, για τον προσδιορισμό της διάρκειας της επαγγελματικής του πείρας, έπρεπε να είχε ληφθεί η ημερομηνία αναλήψεως υπηρεσίας, δηλαδή η 1η Ιουλίου 1995.

43 Αμυνομένη ενώπιον του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή δέχεται ότι η κατάταξη σε βαθμό εκτάκτου υπαλλήλου, κατά την πρόσληψή του, αποφασίζεται σύμφωνα με το άρθρο 2 της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983. Ισχυρίζεται εντούτοις ότι η επιλογή της ημερομηνίας προσφοράς εργασίας δικαιολογείται πλήρως για την εκτίμηση της διάρκειας της επαγγελματικής πείρας, αφού κατά το χρονικό αυτό

σημείο ορίζονται οι προϋποθέσεις προσλήψεως του υπαλλήλου. Η επιλογή του εν λόγω κριτηρίου δικαιολογείται επίσης για λόγους προϋπολογισμού και για να εμποδισθεί ο νεοπροσληφθείς έκτακτος υπάλληλος να αναβάλει, εξ ιδίας πρωτοβουλίας, την ανάληψη των καθηκόντων του προκειμένου να προσληφθεί σε ανώτερο βαθμό. Επιπλέον, δεν διαρρέει μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ της προσφοράς εργασίας και της πραγματικής προσλήψεως του υπαλλήλου. Η Επιτροπή ισχυρίζεται, τέλος, ότι το άρθρο 32 του ΚΥΚ και η σχετική νομολογία δεν επηρεάζουν την παρούσα υπόθεση, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή αφορά την κατάταξη σε κλιμάκιο, ενώ η διαφορά αφορά την κατάταξη σε βαθμό. Θεωρεί επομένως ότι, όσον αφορά τον Α. Libéρος, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ημερομηνία προσφοράς εργασίας, δηλαδή η 7η Οκτωβρίου 1994.

44 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, όπως προκύπτει από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Πρωτοδικείο, το ζήτημα αυτό τίθεται στο πλαίσιο της προσλήψεως του Α. Libéρος στη θέση 12Τ/ΙΙΙ/93, σε βαθμό Α 7/Α 4. Αν η πρόταση του Α. Libéρος γινόταν δεκτή, αυτός θα μπορούσε να προβάλει επαγγελματική πείρα άνω των δώδεκα ετών και, σύμφωνα με το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, να ζητήσει την επανεξέταση του φακέλου του προκειμένου να καταταγεί στον βαθμό Α 5.

45 Επιβάλλεται εκ προοιμίου η διαπίστωση ότι το άρθρο 31 του ΚΥΚ δεν αναφέρεται ρητώς στην έννοια της επαγγελματικής πείρας, από πάγια όμως νομολογία προκύπτει ότι η επαγγελματική πείρα αυτών που προσλαμβάνονται ως υπάλληλοι είναι ένα από τα στοιχεία που η ΑΔΑ μπορεί να λάβει υπόψη προκειμένου να τους κατατάξει σε βαθμό, στο πλαίσιο ιδίως του άρθρου 31, παράγραφος 2, του ΚΥΚ (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 1994, C-298/93 P, Klinke κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1994, σ. I-3009, σκέψη 15, και της 1ης Ιουλίου 1999, C-155/98 P, Αλεξοπούλου κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-4069, σκέψη 13).

46 Σύμφωνα με το άρθρο 3 του ΚΥΚ, η ημερομηνία διορισμού του υπαλλήλου δεν μπορεί να είναι προγενέστερη από αυτήν της αναλήψεως υπηρεσίας εκ μέρους του. Δεδομένου ότι ο υπάλληλος μπορεί να παρακολουθεί εκπαίδευση ή να ασκεί

επαγγελματικές δραστηριότητες μέχρι την προηγούμενη ημέρα της πραγματικής αναλήψεως των καθηκόντων του, αυτή η τελευταία ημερομηνία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ως *dies ad quem* για τον υπολογισμό της διάρκειας της επαγγελματικής πείρας που μπορεί να ληφθεί υπόψη για την κατάταξή του σε βαθμό.

47 Το άρθρο 31 του ΚΥΚ, επομένως, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, καθόσον η επαγγελματική πείρα συνυπολογίζεται με σκοπό την κατάταξη σε βαθμό, η τελευταία ημέρα που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της διάρκειάς της πρέπει να είναι η ημέρα που προηγείται εκείνης της αναλήψεως υπηρεσίας (*dies ad quem*). Επομένως, καθόσον προβλέπει *dies ad quem* που αντιστοιχεί στην ημερομηνία της προσφοράς θέσεως εργασίας, το άρθρο 2, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983 δεν μπορεί να έχει εφαρμογή όσον αφορά την πρόσληψη κοινοτικών υπαλλήλων.

48 Εντούτοις, είναι αναγκαίο να εξεταστεί αν επιβάλλεται το ίδιο συμπέρασμα όσον αφορά την πρόσληψη εκτάκτου υπαλλήλου.

49 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αν και το υπηρεσιακό καθεστώς που ισχύει για το λοιπό προσωπικό δεν προβλέπει κανόνες σχετικούς με την κατάταξη σε βαθμό των εκτάκτων υπαλλήλων, η Επιτροπή κατέστησε εφαρμοστέα στους υπαλλήλους αυτούς, *mutatis mutandis*, την απόφαση της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, όπως διευκρινίζεται στον άρθρο 5 της αποφάσεως αυτής.

50 Επομένως, πρέπει να εξετασθεί αν η έλλειψη δυνατότητας εφαρμογής του άρθρου 2, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε το Δικαστήριο με τη σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως όσον αφορά τους μονίμους υπαλλήλους, επιβάλλεται και όσον αφορά τους εκτάκτους υπαλλήλους ή αν ιδιαίτερα στοιχεία συνδεόμενα με την κατάσταση των τελευταίων αυτών υπαλλήλων δικαιολογούν την εφαρμογή της διατάξεως αυτής, δηλαδή τη λήψη υπόψη της ημερομηνίας της προσφοράς θέσεως εργασίας ως *dies ad quem* για τον υπολογισμό της διάρκειας της επαγγελματικής πείρας.

- 51 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι δεν είναι δυνατόν, ιδιαίτερα για λόγους σχετικούς με τον προϋπολογισμό, να λαμβάνεται υπόψη, κατά τη σύνταξη της προσφοράς εργασίας, η τυχόν επαγγελματική πείρα που αποκτήθηκε κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της προσφοράς της εργασίας και της πραγματικής αναλήψεως καθηκόντων του υποψηφίου. Επιβάλλεται εντούτοις η διαπίστωση ότι η ίδια η Επιτροπή είναι που, πρώτον, δεσμεύθηκε να μεταχειρίζεται τους έκτακτους υπαλλήλους ομοίως προς τους υπαλλήλους, δεύτερον, αναφέρει, στην από 1ης Σεπτεμβρίου 1983 απόφασή της, ότι η ελάχιστη διάρκεια της επαγγελματικής πείρας για την κατάταξη στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού A 5 είναι δώδεκα έτη και, τρίτον, συστηματικά προκηρύσσει θέσεις εκτάκτων υπαλλήλων σε περισσότερους βαθμούς. Δεδομένων αυτών των στοιχείων, στην Επιτροπή εναπέκειτο να προβλέψει τα σχετικά κονδύλια για να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στην περίπτωση που θα έπρεπε να λάβει υπόψη της την αποκτηθείσα από τον υποψήφιο επαγγελματική πείρα κατά το διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας της προσφοράς εργασίας και αυτής της αναλήψεως υπηρεσίας, ώστε να τον κατατάξει σε διαφορετικό βαθμό από τον προταθέντα με την ως άνω προσφορά εργασίας.
- 52 Ούτε μπορεί να υποστηριχθεί ότι δικαιολογείται να λαμβάνεται υπόψη η στιγμή της συντάξεως της προσφοράς εργασίας με την αιτιολογία ότι, κατ' αρχήν, ελάχιστος χρόνος μεσολαβεί μεταξύ της συντάξεως της προσφοράς εργασίας και της πραγματικής αναλήψεως υπηρεσίας εκ μέρους του υπαλλήλου. Πράγματι, η προβολόμενη σπανιότητα εμφανίσεως ορισμένων καταστάσεων δεν μπορεί να δικαιολογεί διαφορετική μεταχείριση έναντι του υπηψηφίου κοινοτικού υπαλλήλου, υπέρ του οποίου ο ΚΥΚ αναγνωρίζει το δικαίωμα συνυπολογισμού της επαγγελματικής του πείρας την οποία αυτός απέκτησε μέχρι την ημερομηνία αναλήψεως των καθηκόντων του.
- 53 Τέλος, δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός ότι, με την επιβολή στο οικείο κοινοτικό όργανο της υποχρεώσεως να επανεξετάζει τους όρους της προσφοράς θέσεως εργασίας μετά την αποδοχή της εκ μέρους του προσλαμβανομένου υπαλλήλου, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η επαγγελματική πείρα που απέκτησε αυτός μεταξύ της εν λόγω προσφοράς και της πραγματικής αναλήψεως υπηρεσίας, θα παρεχόταν η δυνατότητα στον υπάλληλο να μεταθέσει χρονικά, χωρίς αντικειμενικό λόγο και χωρίς τη δυνατότητα αποτελεσματικού ελέγχου από το κοινοτικό όργανο, την εκ μέρους του ανάληψη υπηρεσίας με σκοπό να επιτύχει ευνοϊκότερη κατάταξη. Πράγματι, η ημερομηνία αναλήψεως καθηκόντων εκ μέρους του υπαλλήλου μπορεί να καθορί-

ζεται στην προσφορά θέσεως εργασίας και, επομένως, να αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της προσφοράς αυτής. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να παρέχεται η δυνατότητα στο οικείο κοινοτικό όργανο να εκτιμά προηγουμένως την επαγγελματική πείρα η οποία πρέπει να ληφθεί ενδεχομένως υπόψη για την κατάταξη του υπαλλήλου. Συνεπώς, το κοινοτικό όργανο μπορεί να ελέγχει τόσο τον καθορισμό της ημερομηνίας αναλήψεως υπηρεσίας όσο και την εκ μέρους του ενδιαφερομένου υπαλλήλου τήρηση της σχετικής χρονικής επιταγής.

54 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι το άρθρο 2, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 1983, σε συνδυασμό με το άρθρο 5 της αποφάσεως αυτής, καθόσον δέχεται ως *dies ad quem* την ημερομηνία της προσφοράς θέσεως εργασίας και όχι την ημερομηνία αναλήψεως υπηρεσίας, προβλέπει, για τους εκτάκτους υπαλλήλους και χωρίς αντικειμενική δικαιολογία, ένα κανόνα υπολογισμού της διάρκειας της επαγγελματικής πείρας που λαμβάνεται υπόψη ο οποίος διαφέρει από εκείνον που ισχύει για τους μονίμους υπαλλήλους σύμφωνα με το άρθρο 31 του ΚΥΚ. Με τον τρόπο αυτό, η ως άνω διάταξη προσβάλλει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, όπως αυτή απορρέει από τον κανόνα με τον οποίο αυτοδεσμεύθηκε η Επιτροπή με το άρθρο 5 της εν λόγω αποφάσεως.

55 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως επί της ουσίας που προβάλλει ο αναιρεσιών πρέπει να γίνει δεκτός, οπότε πρέπει να ακυρωθούν οι αποφάσεις της 15ης Μαρτίου και της 5ης Νοεμβρίου 1996.

Επί των δικαστικών εξόδων

56 Κατά το άρθρο 122, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι βάσιμη και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού, το οποίο εφαρμόζεται επί της διαδικασίας αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι ο Α. Libéρος ζήτησε την καταδίκη της Επιτροπής και δεδομένου ότι αυτή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί, πέραν των δικών της εξόδων, στο σύνολο των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε ο Α. Libéρος, τόσο ενώπιον του Πρωτοδικείου όσο και ενώπιον του Δικαστηρίου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

αποφασίζει:

- 1) **Αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 9ης Μαρτίου 2000, T-29/97, Libéros κατά Επιτροπής.**
- 2) **Ακυρώνει τις αποφάσεις της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 15ης Μαρτίου 1996, περί οριστικής κατατάξεως του A. Libéros στον βαθμό A 7, και της 5ης Νοεμβρίου 1996, περί απορρίψεως της ενστάσεώς του κατά της εν λόγω αποφάσεως.**
- 3) **Καταδικάζει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο σύνολο των δικαστικών εξόδων των διαδικασιών ενώπιον του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου.**

Jann

La Pergola

Sevón

Wathelet

Timmermans

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Ιανουαρίου 2002.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

R. Grass

P. Jann